

**‘N PRAKTIES-TEOLOGIESE MODEL VIR DIE VERHOUDING
OU TESTAMENT/NUWE TESTAMENT**

DEUR

WILLEM GABRIEL THIRION

**VOORGELê TER GEDEELTELIKE VERVULLING VAN DIE VEREISTE VIR
DIE GRAAD**

DOCTOR DIVINITATIS

AAN DIE TEOLOGIESE FAKULTEIT (AFDELING B)

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

PROMOTOR: C J A VOS

1999

*Opgedra aan
wyle professor
Riempies Prinsloo*

VOORWOORD

Hierdie proefskrif is 'n hermeneuties-teologiese poging om die Ou Testament tot sy reg te laat kom binne die kommunikatiewe praxis van die prakties-teologiese handelingsvelde - *mens en religie, kerk en geloof en godsdiens en samelewing*. Dit wil 'n hermeneuties-teologiese teorie ontwikkel wat gebaseer is op die model van 'n *prakties-teologiese handelingsteorie* (Heitink 1993) vir die verhouding Ou Testament/Nuwe Testament. Die taak van die ondersoek was nuut en uitdagend in die sin dat daar nog nie iets soortgelyks onderneem is nie. Die moontlikheid op verbetering ten opsigte van velerlei aspekte sal dus sekerlik uitgewys kan word, maar die resultate van die ondersoek sal in vele opsigte 'n bydrae kan lewer tot die kommunikasie van die Christelike geloof in die praxis van die geloofsgemeenskap (kerk) en die moderne samelewing.

Hierdie ondersoek het sy oorsprong uit die belangstelling wat Professor Riempies Prinsloo as Ou-Testamentikus by my as sy student gekweek het. Hy het aanvanklik met die gedagte van 'n teosentriese benadering tot die verhouding Ou Testament/Nuwe Testament na vore getree, maar het dit nooit ten volle as 'n model vir die Teologie ontwikkel nie. Dit is dan ook vir my 'n besondere voorreg om hierdie proefskrif aan wyle Prof Riempies op te dra as 'n blyk van waardering vir die vertrouwe wat hy altyd in my as sy student gestel het en vir die voorsiening wat hy persoonlik getref het om my studies moontlik te maak.

Ek wil graag die volgende persone bedank vir hulle hulp en bystand met die duur van hierdie ondersoek. Eerstens my promotor, Professor Cas Vos - baie dankie vir die inspirasie wat u vir my was toe u Prof Riempies se plek moes inneem. Hy sou dit sekerlik ook so wou hê. By u het ek nie minder liefde en entoesiasme vir die Teologie aangetref nie. Baie dankie vir die vertrouwe wat u in my gestel het vir die duur van hierdie ondersoek. Uit dankbaarheid vir u ondersteuning en leiding met betrekking tot so 'n ingewikkelde saak soos die verhouding Ou Testament/Nuwe Testament, poog ek om die Praktiese Teologie, en die Homiletiek in besonder, altyd na aan my hart te laat leef. In die tweede plek 'n groot dank aan Japie Gerber, 'n vriend en gemeentelid, wat met soveel erns die manuskrip geïllustreer het.

My vrou Annette en ons drie dogters, Annelie, Estelle en Mariëtte - baie dankie vir al julle liefde, geduld en ondersteuning oor so 'n lang periode met my teologiese studies. En laaste maar nie die minste nie - my skoonouers, Dirk en Freda Heyns - dankie dat julle vir my 'n vader en 'n moeder was toe ek dit nodig gehad het.

Aan God drie-enig, baie dankie vir U liefde en genade wat ek in Christus Jesus deelagtig is. Uit dankbaarheid teenoor U wil ek die kommunikatiewe praxis van die Christelike geloofsgemeenskap en die moderne samelewing bedien met U ontferming vanuit 'n teosentriese benadering op die verhouding Ou Testament/Nuwe Testament.

"Wanneer alles dan aan die Seun onderwerp is, sal Hy Hom ook self onderwerp aan die Vader wat alles aan Hom onderwerp het. So sal God alles wees vir alles" (1 Kor 15:28).

**Willie Thirion,
Pretoria.
Oktober 1999.**

INHOUDSOPGAWE

INLEIDING TOT DIE ONDERSOEK

HOOFSTUK 1

1.	INLEIDING	1
1.1	PROBLEEMSTELLING	1
1.2	DOELSTELLINGE	8
1.3	HIPOTEESES	9
1.4	NAVORSINGSPROSEDURE	10
1.4.1	Vertrekpunt vir die ondersoek	10
1.4.2	Die interpretasiemodel van die ondersoek	11
1.4.3	Metodologie van die ondersoek	13
1.4.4	Afbakening van die studieveld	22
1.4.5	Voorveronderstellinge	23
1.4.6	Aktualiteit van die ondersoek	24

AFDELING A : HERMENEUTIES

HOOFSTUK 2

2.	'n HERMENEUTIESE PERSPEKTIEF	
2.1	WIE DOEN WAT: WAAROM/WAAROO?	31
2.1.1	Die verhouding Ou Testament/Nuwe Testament	32
2.1.2	Die Ou Testament as Bybel van die vroeë Christene	34
2.1.3	'n Hermeneutiese sleutel tot die Ou Testament vir die vroeë Christene	35
2.2	DIE GEBRUIKLIKE HOMILETIESE MODELLE VIR DIE VERHOUDING OU TESTAMENT/NUWE TESTAMENT	39
2.2.1	Christologiese interpretasies van die Ou Testament	40
2.2.2	Die Nuwe Testament as eksegetiese model	45
2.2.3	Die Ou Testament - die wet, teenoor die Nuwe Testament - die evangelie	50
2.2.4	Die struktuuranalitiese benadering	55
2.2.5	Diakroniese eksegeses van die Ou Testament	59
2.2.6	'n Tematiese benadering	61
2.2.7	Die <i>sensus plenior</i> benadering	63
2.2.8	Kanoniese benadering	65
2.2.9	Tradisie-historiese/heilshistoriese benadering	68
2.2.10	Die <i>teologiese</i> interpretasiemodel	77
2.3	SAMEVATTING	84

HOOFSTUK 3

3.	'n TEOSENTRIESE MODEL: 'n HERMENEUTIES-TEOLOGIESE BASISTEORIE	86
3.1	DIE KONTOERE VAN 'N TEOSENTRIESE MODEL IN PERSPEKTIEF	90
	3.1.1 Één God vir twee Testamente	95
	3.1.2 Een geloofstruktuur en heilsorde	108
	3.1.3 Een erediens vir twee Testamente	123
	3.1.4 Teologieë vir twee Testamente	127
	3.1.5 'n Christologiese en Pneumatologiese grondslag	133
	3.1.6 Samevatting	138
3.2	'n EKSEGETIESE WEG	141
	3.2.1 'n Komprehensiewe eksegetiese model	144
	3.2.2 Die hermeneutiese arbeid	154
3.3	SAMEVATTING, AFDELING A: HERMENEUTIES	158

AFDELING B : STRATEGIES

HOOFSTUK 4

4.	'n STRATEGIESE TEORIE - 'n VERSTELDE PRAKTYKTEORIE	
4.1	WIE DOEN WAT: HOE/WAARTOE?	160
4.1.1	Waarom is die Ou Testament nodig vir die Christen en die kerk? - 'n Rationeel-empiriese strategie	162
4.1.2	'n Aprioristiese lees van die Ou Testament - 'n Normatiewe reëdukatiewe strategie	173
4.1.3	Samevatting	180
4.2	PRAKTIES-TEOLOGIESE DIFFERENSIASIE	181
4.2.1	Handelingsvelde	183
4.2.2	Teorievorming	184
4.2.3	Vakgebiede	185
4.2.3.1	Antropologiese vakgebiede	185
4.2.3.1.1	Pastoraat	
4.2.3.1.2	Godsdiensoonderrig	
4.2.3.1.3	Spiritualiteitsoonderrig	
4.2.3.2	Ekklesiologiese vakgebiede	187
4.2.3.2.1	Gemeentebou	
4.2.3.2.2	Kategese	
4.2.3.2.3	Liturgiek	
4.2.3.2.4	Homiletiek	

4.2.3.3	Diakonologiese vakgebiede	189
4.2.3.3.1	Evangelistiek	
4.2.3.3.2	Diakoniek	
4.2.3.3.3	Amp van die gelowige	
4.3	TEOSENTRIESE PRAKTIES-TEOLOGIESE HANDELINGSVELDE	192
4.3.1	Teosentriese teorievorming vir prakties-teologiese antropologie	192
4.3.2	Teosentriese teorievorming vir prakties-teologiese ekkesiologie	203
4.3.3	Teosentriese teorievorming vir prakties-teologiese diakonologie	218
4.4	SAMEVATTING, AFDELING B: STRATEGIES	225

AFDELING C : EMPIRIES

HOOFSTUK 5

5.	EMPIRIESE PRAKTYKMODELLE	
5.1	WIE DOEN WAT: <i>WAAR EN WANNEER?</i>	227
5.1.1	Doel van die empiriese praktykmodelle	228
5.1.2	'n Verkennende ondersoek	228
5.2	TEOSENTRIESE PRAKTYKMODELLE VIR PRAKTIES- TEOLOGIESE ANTROPOLOGIE	229
5.2.1	'n Praktykmodel vir pastoraat	
5.2.1.1	Model 1: Job se verhaal	230
■	Kommentaar op praktykmodel 5.2.1.1	238
5.2.1.2	Model 2: Gen 22:1-14a,19	239
■	Kommentaar op praktykmodel 5.2.1.2	243
5.2.2	'n Praktykmodel vir godsdiensoonderrig	
5.2.2.1	Spreuke 9:9-12	244
■	Kommentaar op praktykmodel 5.2.2.1	247
5.2.3	'n Praktykmodel vir spiritualiteitsonderrig	
5.2.3.1	Psalm 127 - 'n Wysheidpsalm	248
■	Kommentaar op praktykmodel 5.2.3.1	252
5.2.4	Samevatting	252

5.3	TEOSENTRIESE PRAKTYKMODELLE VIR PRAKTIES- TEOLOGIESE EKKLESIOLOGIE	253
5.3.1	'n Praktykmodel vir gemeentebou	
5.3.1.1	Model 1: Jesaja 52:13-53:12	254
■	Kommentaar op praktykmodel 5.3.1.1	258
5.3.1.2	Model 2: Psalm 130	259
■	Kommentaar op praktykmodel 5.3.1.2	262
5.3.2	'n Praktykmodel vir kategese	
5.3.2.1	Jona 3	263
■	Kommentaar op praktykmodel 5.3.2.1	267
5.3.3	'n Praktykmodel vir liturgie	
5.3.3.1	Model 1	268
5.3.3.2	Model 2	275
■	Kommentaar op praktykmodelle 5.3.3.1 en 5.3.3.2	282
5.3.4	'n Praktykmodel vir homiletiek	
5.3.4.1	2 Sam 6:11-20	283
■	Kommentaar op praktykmodel 5.3.4.1	289
5.3.5	Samevatting	289

5.4	TEOSENTRIESE PRAKTYKMODELLE VIR PRAKTIES- TEOLOGIESE DIAKONOLOGIE	290
5.4.1	'n Praktykmodel vir evangelisasie	
5.4.1.1	Jona 4	291
■	Kommentaar op praktykmodel 5.4.1.1	294
5.4.2	'n Praktykmodel vir diakonaat	
5.4.2.1	Rut se verhaal	296
■	Kommentaar op praktykmodel 5.4.2.1	301
5.4.3	'n Praktykmodel vir die amp van gelowige	
5.4.3.1	Jesaja 5:1-7	302
■	Kommentaar op praktykmodel 5.4.3.1	308
5.4.4	Samevatting	308
5.5	SAMEVATTING, AFDELING C: EMPIRIES	310

HOOFSTUK 6

6.	KONKLUSIE	311
6.1	Evaluering van die ondersoek se hipoteses	312
6.2	Was die ondersoek se doelstellinge haalbaar?	315
6.3	Slotwoord	316
☐	Opsomming	318
☐	Summary	321
☐	Bronne geraadpleeg	324